

Isaac Feinstein

– en martyr for Kristi sag i Rumænien

Af Kai Kjær-Hansen

Den første Isak i den bibelske historie blev sparet af Gud. I stedet for Isak blev offeret en vædder, et kreatur. Når det drejer sig om denne artikels Isak – Isaac Feinstein – sparede Gud ham ikke.

Isaac Feinstein – en rumænsk Jesus-troende jøde – udåndede i sommeren 1941 i en kreaturjernbanevogn uden for byen Jassy. Sammen med omkring 140 andre jøder. I bogstaveligste forstand "udåndede" han. Han døde ved kvælning. Ikke fordi nogen lagde hænderne omkring hans hals, men af mangel på ilt i en overfyldt kreaturvogn. Endnu ikke fyldt 40 år. Far til seks børn, som han havde fået med sin Lydia, som han var blevet gift med i 1928. Hun var svejtser og havde arbejdet som lærer i en af de engelske missionskoler i Bukarest.

Erklæret død af sin far

Isaac Feinstein havde set dagens lys i 1904, født af jødiske forældre. Senere så han lyset – Jesus – og blev erklæret død af sin far.

Richard Wurmbrand, som den 25. marts 1938 blev døbt af Isaac Feinstein, betegner ham senere som "martyren for Kristi sag blandt det jødiske folk".

Wurmbrand fortæller, at da Isaac havde modtaget den hellige dåb, betragtede hans far ham som død, "læser dødsbønnen over ham og sidder på jorden i syv dage som tegn på sorgen og synger klagesange over den døde."

I sin fars bevidsthed er Isaac altså død. Alligevel var Feinstein herefter "mere levende end nogensinde," fortsætter Wurmbrand. Han havde mødt evangeliet gennem Plymouth-brødrene. I 1928 kommer han i kontakt med Den Norske Israelsmission og bliver ansat som missionsassistent og evangelist. Først får han et års uddannelse i Warsawa og senere studerer han i Leipzig.

På missionsrejse i Polen 1929

I forbindelse med opholdet i Warszawa er Feinstein sammen med andre studerende på en missionsrejse i Polen i sommeren 1929. Han indleder sin beskrivelse af denne tur ved at citere nogle ord af en lærer ved et hebraisk gymnasium i en af de byer, de besøgte: "Vi kan tolerere de største forbrydere, vi kan tolerere de skrækkeligste mordere, vi kan tolerere de dybest faldne prostituerede, vi kan tolerere alfonser, men jer, jer jødekristne, jer missionærer vil vi aldrig kunne tolerere."

I en anden by oplever de, at en af tilhørerne råber, at alle jødekristne

har et kors tatoveret på den venstre arm, på den arm, hvor jøder (almindeligvis) lægger bederemme. På den måde havde de kristne sikret sig, at Jesus-troende ikke vendte tilbage til jødedommen, hævdede man. Feinstein modbeviser det ved at vise sin arm frem. Men så råber en anden: "Han har kors på hjertet". Han er parat til at knappe skjorten op, men inden det sker, råber en tredje: "Nej, han har det ikke på hjertet, men i hjertet." Det gav så Feinstein anledning til at vidne om, at ægte tro har noget med hjertet at gøre.

Feinstein lader ikke sin menighed i stikken

Og Feinstein's hjerte tikkede for, at jøder skulle høre evangeliet om Jesus. Han var evangelist og virkede fra 1932 i byen Galatz, men foretog også rejser til andre steder, prædikede, holdt foredrag og viste lysbilleder. Han var en talentfuld sanger. Han udgav to blade Prietenul (Vennen) og Prietenul Copiilor (Børnevennen). Han distribuerede bibler osv..

Fra 1938 til sin død havde Feinstein base i byen Jassy. Flere forsøgte at overtale ham til at forlade Rumænien, men selv mente han det ville være "en kujonhandling at forlade sin post". Da krigen mellem Rumænien og Sovjet bryder ud i juni 1941

forsøger Wurmbrand og andre at få ham til at flytte til Bukarest, hvor han ville være mere i sikkerhed end i Jassy. Også det afviser Feinstein. Han vil være, hvor hans lille hjord er.

Den 22. juni 1941 holder han gudstjeneste i Jassy. Det skulle vise sig, at blive hans sidste.

Katastrofen den 29. juni 1941

I slutningen af juni 1941 beskydes byen Jassy af russisk artilleri. Den 28. juni begynder en pogrom, hvor tyskere og rumænere går løs på jøderne i Jassy. I løbet af et par dage blev 11.000-12.000 jøder dræbt. Feinstein blev afhentet den 29. juni om formiddagen. Ved en ransagning havde man fundet et lille norsk flag, som man fejlagtigt antog at være udtryk for bolschevisme – kors på en rød dug. Desuden fandt man zionismens flag. Feinstein føres væk - efter sigende med det norske korsflag i den ene hånd og det zionistiske stjerneflag i den anden.

Først nogle måneder efter fik Lydia, Isaac Feinstein's kone at vide, hvad der var sket med hendes mand. Hun fortæller beretningen et par år efter til sine børn, så de kan vide, hvad der er foregået "og hvordan vor familielykke pludselig en dag blev slået i stumper og stykker".

Lydia Feinstein's beretning gør indtryk. Læs videre på side 5.

HVAD VAR DER SKET MED ISAAC FEINSTEIN? LYDIA FEINSTEIN FIK UNDERRETNING HEROM NOGLE MÅNEDER SENERE. HER ER HENDES BERETNING:

I slutningen af september 1941 – altså tre måneder efter at vor far blev bortført, fortalte man i byen, at et antal jøder var blevet frigivet fra koncentrationslejrene for at tage del i oprydningssarbejdet i byen.

Den samme aften kom to mænd hen til mig. De havde meget at fortælle. Jeg genkendte dem som folk, der havde taget del i vore møder og vidste, at det var mennesker jeg kunne have tillid til. Det, de fortalte, gjorde mig næsten stiv af skræk.

De fortalte følgende: "Vi var sammen med Deres mand den søndag. Allerede i kælderens var han til hjælp for os. Om aftenen førte man os ud på gårdspladsen ved politistationen; vi var så mange, at vi lå oven på hinanden som sardiner i en dåse. Vore plageånder håbede, at vi skulle blive ramt af bomberne. Men skønt det bragede rundt omkring os fra alle sider, blev vi ikke ramt – desværre. Tidligt om morgenen blev vi ført i lange rækker af sted til jernbanestationen. Det forlød, at man ville bringe os hen i en koncentrationslejr. Feinstein var i samme vogn som os. Vi blev presset ind i vognen og mistede næsten

vejret, og ingen kunne røre sig, omkring 140 mand i en kreaturvogn, hvor der bare var plads til 40. Så blev alle døre, vinduer, alle huller og sprækker stoppet til, og der blev sat damp på nedefra. Det var en frygtelig og forfærdelig dødsrejse. Mange blev vanvittige, og de forpinte menneskers skrig var forfærdelige. Fra tid til anden lod man vognen holde stille i timevis i den gloende sommerhede. Der udspillede sig frygtelige scener, som ikke er til at beskrive. Vi som slap væk fra det bliver hver dag forfulgt af disse erindringer.

Ligene faldt ud af vognene

Deres mand har måske ikke lidt så længe. Han begyndte straks at synge salmer, og hans ansigt var som en engels. Så sov han ind og vågnede ikke mere. Om natten på en lille station i Moldavien blev vognene åbnet, og ligene faldt ud. Man antog, at alle var blevet kvalt. Men seks af os mænd, som kun havde mistet bevidstheden og blev forslået, da vi ramlende ud, kom til bevidstheden igen. Man gav os nogle sprøjter og bragte os til live igen og gav os en smule mad. Derefter tvang man os til at begrave vore kammerater i en

SEKS MILLIONER JØDER DØDE UNDER ANDEN VERDENSKRIG. BLANDT DEM VAR OGSÅ JESUS-TROENDE JØDER.

ISAAC FEINSTEIN VAR EN AF DEM.

Lydia Feinstein med sine seks faderløse børn efter Anden Verdenskrig.

gøre. O, måtte I aldrig glemme dette kostbare liv og offer."

Lydia Feinstein slutter sin beretning med følgende ord: "I bakspejlet må vi indrømme at Guds veje, som synes så grufulde og

uforståelige, alligevel betyder kærlighed og nåde. Først i evigheden kan vi få at vide, hvor megen glæde og velsignelse der fik lov til at vokse frem af denne tåresæd."

Wurmbrandt om Feinstein's død

Richard Wurmbrand fortæller i bogen *Christ on the Jewish Road* (1970) følgende om Feinstein's død:

"Han døde alt imens rabbineren højt citerede fra Salmerne, og Feinstein udlagde, hvad de sagde om Jesus. Da døden indtraf ved kvælning lænede han hovedet mod rabbinerens skulder. Rabbineren selv døde få minutter efter – en mosaik jøde og en kristen jøde blev ofre for det samme had ..."

Så Gud sparede ikke Feinstein – denne Isaac. Sådan som han heller ikke sparede sin egen søn. Med Paulus ord: "Hvad er der mere at sige? Er Gud for os, hvem kan da være imod os? Han, som ikke sparede sin egen søn, men gav ham hen for os alle, vil han ikke med ham skænke os alt?" (Rom 8,31-32)